

LUITENANT DE WINDE-KRING, in 1940 opgerichte studiekring van Vlaamse officieren die in Duitse krijgsgevangenschap verbleven.

In de jaren 1940-'41 ontstonden in de krijgsgevangenenkampen voor Belgische officieren in Duitsland spontaan grotere en kleinere kringen uit verzet tegen het onbegrip van Waalse en franskiljonse collega's. De belangrijkste was de Luitenant De Winde-Kring, genoemd naar de enige tijdens de Eerste Wereldoorlog gesneuvelde Vlaamse officier die in 1937 in de crypt van de IJzertoren begraven werd. De Luitenant De Winde-Kring werd gesticht op 19 september 1940 in het kamp van Tibor, Offizierslager III B. In de eerste statuten stond o.m.: „De leden zijn hun eed van trouw, aan de koning gezworen, getrouw”, en ook: „De kring wil zijn leden helpen bekwaam maken om hun eigen rol te vervullen in het nieuwe land: de taak van intellectueel gans ten dienste der volksgemeenschap waartoe hij behoort. De kring wil een elite van Vlaamse officieren tot stand brengen.” De activiteit bestond vooral in voordrachten en de organisatie van studiekringen.

In december 1940 werden de leden van de Kring, samen met een groot aantal Vlaamse officieren, overgebracht naar het kamp te Luckenwalde. Het is

vooral deze naam die met de Luitenant De Winde-Kring verbonden blijft. Deze overplaatsing was een gevolg van de felle spanningen met niet-leden van de Kring in het vroegere kamp. In Luckenwalde was de Kring praktisch meester in het kamp, dat onder de leiding stond van majoor Schoolmeesters, oudste in rang en lid van de Kring.

De ideologische en wetenschappelijke vorming werden verzorgd door kolonel Van Coppenolle, luitenant Verreydt, luitenant Tack, luitenant Neyrinck en luitenant Jan de Meulder (gesneuveld aan de Oder in 1945 als majoor-bevelhebber van de Vlaamsche Wacht). Door gebrek aan feitenkennis en een vervlaamste voorstelling van het nationaal-socialisme (waaraan veel voordrachten werden gewijd), die aan eigen christelijke wensdromen werd aangepast, alsook door bepaalde interpretaties van de houding, door de koning aangenomen, is het te verklaren dat op 22 februari 1941 de statuten een bijvoegsel kregen waarin men voor de nationaal-socialistische nieuwe ordening opteede. Aan dit laatste was bij velen ook de hoop op vrijlating niet vreemd. Meer dan 150 beroepsofficieren verklaarden zich met deze aanvulling (eigenlijk beter: wijziging) akkoord. Verscheidene officieren traden dan ook toe tot de door het Verbond van Vlaamse Oud-Strijders (VOS) gepatroneerde Vlaamsche Wacht, waarvan zij het kader vormden. Met deze toetreding echter werden de overige officieren vrijgelaten. Na een Belgisch examen ging een aantal hiervan over naar Rijkswacht en politie. Verder lidmaatschap van de Luitenant De Winde-Kring werd trouwens door het ministerie van binnenlandse zaken verboden. Op 14 juli 1942 belegde de leider van de in ledenaantal teruggelopen Kring, luitenant Verreydt, een vergadering waarin hij besloot dat de Kring in zijn geheel toetrad tot de eenheidsbeweging - het VNV (Vlaamsch-Nationaal Verbond) „om alle attentistische dubbelzinnigheid ten overstaan van de annexionistische elementen uit de weg te ruimen”. Hij vervulde een functie in de leiding van het VNV, terwijl luitenant Neyrinck in de Dietsche Militie van het VNV een leidende taak aanvaardde, maar later ontslag nam uit protest wegens de inschakeling van aanzienlijke onderdelen der Dietsche Militie in de Wehrmacht. Hij werd door de leider Verreydt bovendien uit de Kring gesloten vanwege zijn protest tegen het afglijden in SS-richting. Ook Verreydt verliet het VNV om meer en meer bij de SS te gaan aanleunen.

Wat nog overbleef van de Kring, kreeg nu nieuwe statuten, waarin niet meer werd gesproken van trouw aan de koning, maar van trouw aan de Führer (begin 1944). Dit betekende eigenlijk het eind van de Luitenant De Winde-Kring, daar enkel nog de naam dezelfde was als vroeger.

Na de Tweede Wereldoorlog bleek bij de repressie het lidmaatschap van de Kring, zelfs reeds het verblijf te Luckenwalde, een reden tot de allerstrengste bestraffing.

LITERATUUR: A. de Bruyne, *Kolonel Van Coppenolle*, in *De kwade jaren*, II (1971, p. 113-188).

STAF VERMEIRE